

Controleprotocol voor de accountantscontrole op de programmarekening 2017

1. Inleiding

In de raadsvergadering van 16 december 2014 besloten om een contract te sluiten met BDO Audit & Assurance B.V. voor de controle van de jaarrekeningen 2015-2018, met een optie van twee maal twee jaar verlenging. In dit contract is opgenomen dat ieder jaar een "opdrachtbevestiging controleopdracht" wordt opgesteld. De opdrachtbevestiging voor het controlejaar 2018 is bijgesloten als bijlage bij dit controleprotocol.

2. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel het geven van nadere aanwijzingen aan de accountant voor de controle van de programmarekening 2018. Het gaat hierbij om de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties, de reikwijdte en de te hanteren kaders.

3. Formele kaders

- a. De Gemeentewet, vooral artikel 213, lid 3;
- b. Het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) (28 aug. 2003);
- c. De Financiële beheersverordening gemeente Nederweert 2018 (ex art. 212 Gemeentewet, 27 febr. 2007);
- d. De Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2018 (ex art. 213a Gemeentewet, 27 febr. 2007);
- e. Het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG) 1 juli 2008;
- f. Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) per 1 aug. 2008.

4. Algemene uitgangspunten voor de controle

In overeenstemming met artikel 213 Gemeentewet is de controle van de accountant gericht op het afgeven van een oordeel over:

- a. de getrouwe weergave in de jaarrekening van de baten en lasten over 2018 en de activa en passiva per 31 december 2018;
- b. de rechtmatigheid van de totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen baten en lasten en balansmutaties. Deze moeten in overeenstemming zijn met de begroting en de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, w.o. gemeentelijke verordeningen en collegebesluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving danwel raadsbesluiten of vastgestelde verordeningen;
- c. het in overeenstemming zijn van de jaarrekening met de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

5. Goedkeurings- en rapportagetoleranties

In het BAPG zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeurings-toleranties voorgeschreven. De gemeenteraad mag deze toleranties scherper vaststellen. Dit moet dan worden toegelicht in de controleverklaring. Van deze bevoegdheid maakt de raad geen gebruik. Er wordt dus aangesloten bij de minimumeisen uit het BAPG. Deze zijn:

	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
fouten (in % van de totale lasten)	1% of minder dan 1%	meer dan 1% maar minder dan 3%	-	3 % of meer
onzekerheden (in % van de totale lasten)	3% of minder dan 3%	meer dan 3% en minder dan 10%	10% of meer	-

De goedkeuringstolerantie is het bedrag van de som van de fouten of onzekerheden in de jaarrekening, afgezet tegen het totaal van de lasten (vóór mutaties in de reserves).

De fouten c.q. onzekerheden mogen voorkomen zonder dat dit leidt tot een onthouding van de goedkeuring. Bij het overschrijden van de rapporteringstolerantie worden alle gesignaleerde fouten c.q. onzekerheden opgenomen in het verslag van bevindingen.

Als de rapporteringstolerantie niet wordt overschreden worden in het rapport van bevindingen alleen gesignaleerde individuele fouten c.q. onzekerheden opgenomen van € 25.000 of meer.

In afwijking op het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie betreffende specifieke uitkeringen de hieromtrent in het BAGG voorgeschreven rapporteringstolerantie per specifieke uitkering.

Op grond van de wettelijke voorschriften is de gemeente verplicht voor een aantal specifieke uitkeringen de verantwoordingsinformatie hieromtrent op te nemen in de SiSa-bijlage (Single Information/Single Audit) bij de jaarrekening, waarvoor het te hanteren model door het Ministerie van BzK is voorgeschreven. De SiSa-bijlage is een vast onderdeel van de jaarrekening. Het oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid heeft betrekking op de gehele jaarrekening, dus inclusief de SiSa-bijlage.

6. Reikwijdte toetsing rechtmatigheid

De accountantscontrole op de rechtmatigheid voor de programmarekening 2018 is limitatief gericht op c.q. gaat uit van de volgende uitgangspunten.

- a. de financiële rechtmatigheid. De controle richt zich daarbij op financiële beheershandelingen voor zover zij gebonden zijn aan wettelijke regels, provinciale of eigen door de raad vastgestelde verordeningen;
- b. de naleving van de kaders van de programmabegroting 2018;
- c. met de controlerend accountant is overeengekomen dat de reguliere controle over 2018 naast de getrouwheidsaspecten, het begrotingscriterium (zie hierna onder d.), het voorwaarden criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik worden getoetst (zie hierna onder e.);
- d. ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid gelden de volgende uitgangspunten. Leidend is artikel 4 van de 'Financiële beheersverordening gemeente Nederweert 2018'. De raad autoriseert de budgetten in de programmabegroting op programmaniveau. Aanvullende kredieten/budgetten kunnen tussentijds vooraf door de raad beschikbaar worden gesteld op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel c.q. -besluit. Verder wordt de begroting minimaal twee keer per jaar bijgesteld via een bestuursrapportage (artikel 6). Het college is verantwoordelijk voor de toerekening van de lasten en baten aan de productenraming. Het college is bevoegd om binnen het programma te schuiven met budgetten, met dien verstande dat het door de raad binnen het programma geformuleerde beleid uitgevoerd kan worden. Bij de controle van de begrotingsrechtmatigheid beoordeelt de accountant de volgende aspecten:
 1. de toereikendheid van het begrotingsbedrag.
Hierbij kunnen o.a. de volgende zaken aan de orde zijn:
 - de werkelijke kosten zijn hoger dan begroot, maar worden gecompenseerd door hogere opbrengsten;
 - een overschrijding past binnen de door de raad gestelde kaders, maar kon niet eerder worden gerapporteerd;
 - idem, maar is vergeten te rapporteren;
 - een overschrijding past niet binnen de door raad gestelde kaders. Middelen zijn besteed aan andere doelen dan waarvoor ze beschikbaar waren gesteld;
 - een overschrijding is een gevolg van uitgaven die, naar achteraf blijkt, ten onrechte zijn gedaan;
 - de begroting is niet overschreden, maar tegenover de kosten staan te weinig werkzaamheden/activiteiten;
 - kapitaallasten zijn hoger omdat de uitgaven voor een investering hoger waren dan geraamd.
 2. de juiste toerekening aan de programma's.
 3. de juiste toerekening aan het begrotingsjaar.
- e. Ten aanzien van het voorwaarden- en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium worden in 2018 de volgende processen tegen het licht gehouden:
 1. Inkoop en aanbesteding, exclusief het eigen aanbestedingsbeleid
 2. Salarissen en personeel
 3. Treasury
 4. Subsidiebeheer
 5. Leges bouwvergunningen
 6. Belastingen
 7. Sociaal domein
 8. Grondexploitatie

9. Rijksoverdrachten
10. Financiële afsluitproces
11. Begrotingsrechtmatigheid
12. Tussenrekeningen
13. Weerstandsvermogen en risicomanagement

7. Rapportage BDO accountants

De accountant rapporteert als volgt aan de gemeenteraad:

- a. interim-controle.
Deze wordt uitgevoerd in oktober/november 2018. Over de uitkomsten van de tussentijdse controle wordt verslag uitgebracht aan het college middels een management-letter. Binnen het audit comité zal dit document geagendeerd worden ter bespreking in aanwezigheid van de controlerend accountant. De bespreking met het audit comité staat gepland op 06 december 2018. Bestuurlijk relevante zaken worden door het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad gerapporteerd.
- b. controleverklaring.
Deze wordt opgemaakt naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole. In de controleverklaring wordt aan de raad, volgens het wettelijk voorgeschreven model, de uitkomst van de controle weergegeven. Dit zowel voor de getrouwheid als de rechtmatigheid.
- c. verslag van bevindingen.
In het verslag van bevindingen bij de controleverklaring wordt gerapporteerd over de opzet en de uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording waarborgt. Gesignaleerde onrechtmatigheden worden weergegeven naar de aard van het toetsingscriterium en nader toegelicht. Fouten en onzekerheden worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.
Het verslag wordt uitgebracht aan de gemeenteraad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. Het college kan, indien zij dat nodig acht, een reactie op dit verslag aan de gemeenteraad voorleggen.

8. Dienstverleningsplan 2018 controlerend accountant

Als bijlage is de 'Opdrachtbevestiging controleopdracht 2018' van de accountant opgenomen bij dit controleprotocol. Hierin is in het onderdeel 'Honorarium' aangegeven dat de controle van de jaarrekening van het boekjaar 2018 wordt uitgevoerd voor het bedrag zoals het in de offerte is opgenomen. Dit bedrag komt neer op € 30.750 (exclusief BTW). In dit bedrag is rekening gehouden met de effecten van SiSa op de omvang van de werkzaamheden van de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole. Als er sprake is van meerkosten zal de accountant dit van tevoren melden bij de raadsgriffier onder opgave van:

- a. de oorzaak van de meerkosten en
- b. de hoogte van deze kosten.

Vastgesteld in de collegevergadering van 11 september 2018,

Burgemeester en wethouders van Nederweert,
De secretaris, De burgemeester,

drs. J.C.T. Bakens H.F.M. Evers

Bijlage:

Opdrachtbevestiging controleopdracht 2018 gemeente Nederweert.